LILIJA ŠUKYTĖ

E. ČEKIENĖ

Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, grįžusi į JAV po sekmingų pasirodymų ir puikių muzikos kritikų įvertinimų Miuncheno operoje Vokietijoje, pradėjo ruoštis savo rečitaliui newjorkiečiams lietuviams, kuris įvyko š. m. rugsėjo 14 dieną, Town Hall salėje.

Ji pasirinko labai sunkius muzikinius kūrinius, Mocarto arijas: Il Re Pastore, Scene e rondo, con violino principale, palydint smuiku. Antroje dalyje Lilija vėl buvo pasirinkusi nelengvas Schuberto ir Strauso dainas, kurias ji sugebėjo išpildyti nepaprastu tikslumu. Bet gi pusę visos programos sudarė jos pasirinktos lietuvių kompozitorių dainos: Gruodžio Rūta, Rugiagėlės ir Aguonėlės, Banaičio — Vandens lelija, Obelų žiedai ir Tulpės, Tallat-Kelpšos — Ne margi sakalėliai, Saulelė raudona, Budriūno— Tykiai, tykiai, Jakubėno — Plaukia antelė ir Gailevičiaus Oi laukiau, laukiau.

Visiems atsilankiusiems į šį koncertą, o publikos buvo virš tūkstančio, teko pajusti lietuvišką tikrąją vienybę, mūsų kultūros ir meno didingumą, o šiai jaunai, iškiliajai lietuvaitei buvo proga įsitikinti, kaip didžiai ji yra vertinama savo tautiečių, ką jai ir pabrėžė koncerte dalyvavę amerikiečiai tokiais žodžiais: kaip gera turėti tokį didelį savo tautiečių užnugarį, kuris jai pareiškė pagarbą ne vien ilgais plojimais, bet po paskutinės dalies publika atsistojimu išreiškė jai savo meilę ir augščiausią įvertinimą. Tas momentas sujaudino ir mūsų iškilią debiutantę, nežiūrint jos didelio vaidybinio talento šypsotis, kai širdis verkia ir verkti, kai visas gyvenimas aplink juokiasi, paskutiniu momentu sugrįžus publikai pageidaujant atgal į sceną nebesugebėjo nuslėpti susijaudinimo.

Didžiausio ir santūriausio JAV laikraščio New York Times muzikos kritikas ją taip įvertino sekančios dienos numeryje:

Išvaizdoje parodanti aukščiausią skonį, Lilian Sukis, sopranas davė inteligentiškai išpildytą debiuto rečitalį Town Hall salėje vakar po pietų.

Lilian Sukis yra aukšta ir grakšti. Jos rusvi plaukai buvo sudėti į viršų stambiais lokanais. Ji turi tą švelnią šviežią išvaizdą, kurią randame madų žurnaluose.

Ji sugeba dainuoti. Jos balsas yra tamsaus atspalvio, puikiai kontroliuotas sopranas. Mocarto arijoje "Ill Re Pastore and a Mocart Scena e rondo", taip pat Schuberto ir Strauso dainų grupėse nebuvo nei mažiausio forsavimo, nei mažiausiai nepasisekusio tono. Jos įsigilinimas į niuansus buvo paprastas ir efektingas, jos frazavimas užtikrintas.

Jeigu jos išpildymo efektas kai kur buvo studijuotas, tai jis buvo puikiai išstudijuotas. Ir tai buvo debiutas. Ji jautėsi dar laisviau dviejose grupėse lietuviškų dainų."

Lietuvių buvo suvažiavę iš įvairių kaimyninių valstijų. Po koncerto dr. B. ir ponios Radzivanų rezidencijoje įvyko priėmimas, kuriam vadovavo Vytautas Radzivanas. Priėmimą ruošė "Laisvės Žiburio" vadovybė. Daug pasidarbavo bilietų koordinavime V. Padvarietis ir A. Balsys, o taip pat ir visi newyorkiečiai, į kuriuos tik buvo kreiptasi.

* * *

Žmogus pradeda įaugti į vienokią ar kitokią kultūrą nuo pat pirmųjų dienų, todėl kultūros pamatai žmoguje visuomet yra tiktai tautiniai ir tiktai ant tautinės kultūros pamatų galima kurti kultūrines vertybes, kurios gali būti reikšmingos ir visiems žmonėms ir visoms tautoms.

Juo ilgiau žmogus auga ir bręsta vienoje žemėje, juo giliau jis įauga į tą kultūrą ir dėl to ji tampriai siejasi su istorija, nes ji vyksta laiko tėkmėje. Kitaip sakant, kultūra tai yra pėdsakai, kuriuos žmogus palieka pasaulyje po savęs, juos pakeisdamas, praturtindamas.

Dalis mūsų jaunimo yra gimę Lietuvoje ir ten baigę pradžios ir vidurinį mokslą, yra tvirtai įaugę į savo tėvų kultūrą ir net gamtinę aplinką. Kita dalis gimę už tėvynės ribų, mokslus ėjo svetimoje mokykloje ir įaugę į svetimą aplinką. Bet, tiek pirmieji, tiek antrieji, jei iš lietuvių tėvų ir savo vaikystę praleidę lietuviškoje šeimoje, savo asmenybės pačiomis gelmėmis bus įaugę į lietuvių tautą ir jos kultūrą.

Šį kartą noriu paminėti iš daugelio vieną mūsų jaunosios kartos atstovę, nors gimusią dar Lietuvoje, bet išaugusią jau svetimos kultūros kraštuose, mūsų reprezentantę Liliją Šukytę, Metropolitan operos solistę, vos prieš trejus metus sužibėjusią Amerikos muzikiniam pasaulyje ir staiga pradėjusią kilti į pirmuosius lyrinio soprano vaidmenis.

Paskutinis iki šiol Lilijos ne eilinis laimėjimas, o tikra triumfas, anot Draugo aprašymo, buvo praeitą mėnesį Miuncheno valstybinėj operoj, Vokietijoj, kur ji didžiųjų Vakarų Eu-

Solistė Lilija Šukytė, Mozarto operoje "Cosi Fan Tutte" Fiordiligi vaidmenyje.

ropos laikraščių buvo nepaprastai išgarsinta, pabrėžiant, kad Mozarto opera Cosi Fan Tutte yra labai sunki ir Lilija tą pagrindinį Fiordiligi vaidmenį atliko puikiai, anot muzikos kritikų.

— Lilija Rennerto kuriam laikui atkviesta Miunchenan, yra didelis valstybinės operos laimėjimas, rašė vienas laikraštis.

— Lilija Fiordiligi yra nepamainomas laimikis, laimingu būdu ji turi viską toj rolėj, — rašė kitas muzikos kritikas, visa tai buvo spaudoje.

— Lietuvoj gimusi, šiaurinėj Vokietijoj augusi Lilija Šukis Europoj yra didžiai džiuginantis radinys, — rašė dar kitas ir dar, neįmanoma čia visų jai skirtų Europoje komplimentų išskaičiuoti, o kiek dar jų buvo čia pat JAV-se!

O kiek mes Lilija pažįstam, mūsų kaimynystėje gyvenančią, kiek kartų gėrėjomės jos talentu? Šį kartą, kaip ir visuomet lietuvių talentus pristatom ne mes, o mums svetimieji ir čia pravartu prisiminti mūsų rašytojo Putino žodžius, kad niekas negali sakyti, jog lietuvių tauta nėra davusi talentų ir net genijų. Nelaimė ta, kad lietuvių tauta, gimdydama genijus, nesugebėjo duoti tinkamų aplinkybių jiems lietuviškai prabilti ir jie arba žuvo arba nuėjo svetimiems tarnauti.

Kaip matome, svetimieji pristatė mums ir Liliją jau tarptautiniu mąstu. Šį kartą teks proga ir mums newyorkiečiams jos talentu gėrėtis Town Hall salėje, kur ji nors svetimos žemės keliais išplaukusi į plačiuosius vandenis, bet pusę savo koncertų atliks lietuviškų kūrinių bei liaudies dainų, kuriomis taip žavėjosi garsiausi Europos poetai, kaip Goethe, Lessingas, Lermontovas ir kiti savo kūryboje aukštai keldami garbingą Lietuvos vardą.

Jau treji metai mūsų pašonėje didžiajame New Yorke Lilija ne tik įgimtu talentu, bet ir dideliu ryžtu bei kruopščiu darbu siekė tų aukštumų o mes, newyorkiečiai tik pirmą kartą turėsime progos ją išgirsti.

SYDNĖJAUS MOTERŲ VEIKLOJE

AVA SAUDARGIENĖ

Viena iš pozityviausių organizacijų Sydnėjaus lietuvių bendruomenėj yra Moterų Socialinės Globos D-ja. Ši D-ja 1963 m. yra registruota atitinkamose Australijos įstaigose, savarankiška ir pilnateisė organizacija šalpos veikloje ir lėšų telkimo srityje. Draugijos tikslas moralinė ir materialinė pagalba kiekvienam lietuviui ligoje, senatvėje, nelaimingų atsitikimų ir kitokių nelaimių atveju, jei tokia pagalba reikalinga. Draugijos nariu gali būti kiekviena lietuvė gyvenanti Sydnėjuje ir apylinkėse, sumokėjusi metinį nario mokestį. Draugijos narės yra veikliausios Sydnėjaus moterys.

Yra trys pagrindiniai D-jos veiklos barai: ligonių globojimas, lėšų telkimas ir lietuviškos sodybos įkūrimas.

Ligoniai. Psichiniai ligoniai, kurie yra psiachiatrinėse ligoninėse, lankomi ir šelpiami reguliariai. Tai daugumoje lietuviai, kurie neturi artimųjų, kurie jais rūpintųsi. Šiaip susirgusieji, ypač senesnio amžiaus ir vieniši, apleisti asmenys lankomi ne tik ligoninėse, bet ir namuose.

Sydnėjaus Moterų Dr-jos Valdyba iš kairės: p. p. Danielienė, D. Kapočienė, O. Mikutavičienė, M. Reizgienė ir pirm. O. Baužienė

Nuotr. V. M. Vilkaičio

Lėšos. Ligonių šalpa reikalinga nemažų lėšų, kurių telkimas vyksta įvairiais būdais. Lėšos sudaromos iš aukų, pelno iš įvairių pramogų, bufeto, savo turimo inventoriaus nuomavimo kitoms organizacijoms ir iš palūkanų iš turimo kapitalo. Daugeliu atvejų Drja laiko bufetą lietuviškuose parengimuose. Narės surenka maisto produktus, dalį nuperka, pačios viską paruošia ir pačios aptarnauja. Tuo būdu surinkti pinigai, kaip grynas pelnas, eina į kasą. Kadangi valdyba turi įsigijusi savo staltieses ir reikalingus indus, tai ne tik pati jais naudojasi, bet ir išnuomoja kitiems, ruošiantiems balius. Nemažą pelną duoda baliai, loterijos ir mūgės. Šių metų balansas parodė, kad valdybos kasoje yra gana didelė suma pinigų. Dalis turimos sumos sudaro Lietuviškos Sodybos fondą.

Dainininkės: iš k. A. Kapočienė, M. Reizgienė, V. Antanaitienė, O. Maskvitienė ir pranešėja A. Saudargienė

P. A. Saudargienė ir O. Baužienė

Lietuviška Sodyba. Lietuviškos sodybos įkūrimo idėja kilo tuoj pradėjus D-jai veikti, bet konkrečių žygių imtasi tik 1966 m. Dabartinė D-jos pirmininkė O. Baužienė, kuri ir tuo metu pirmininkavo ir yra pasišventusi tai idėjai, valdybos vardu įteikė prašymą atatinkamiems valdžios organams, prašydama skirti žemės tokiai sodybai įkurti. Žemės Reikalų Ministerija palankiai D-jos prašymą priėmė, numatydama tam reikalui 3 akrų sklypą. Šiuo metu dokumentų užtvirtinimas eina prie galo ir D-ja tikisi greitu laiku pasidaryti to sklypo savininke. Gavus nuosavybės dokumentus bus sudaryti planai ir išrūpinta valdžios subsidija, kurios dydis yra dvi dalys vienai daliai savo turimo kapitalo. Tokios sodybos paskirtis — apgyvendinti joje senelius pensininkus bei chroniškus ligonius.

Kultūriškai D-ja savo narių malonumui ruošia paskaitas aktualiomis temomis, šeimyninius pobūvius ir platesnio masto balius. D-jos parengimai pasižymi originalumu ir turi didelį pasisekimą. Programą paprastai ruošia ir išpildo pačios narės.

Plati D-jos veikla reikalauja daug jėgų ir pasišventimo iš valdybos ir sklandaus bendradarbiavimo iš visų narių. Didžiausią naštą neša valdyba vadovaujama p. O. Baužienės, kurios nepaliaujama energija veda D-ją prie užsibrėžtų tikslų.

LENNON DAINUOJANTIS KETVERTUKAS IR PAMALDUSIS JŲ TĖVAS

PRANYS ALŠĖNAS

Aš pats su dainuojančia keturių seserų grupe — Kathie, Diane, Janet ir Peggy Lenonaitėmis (Lennon sisters), galima sakyti, "susipažinau" šeštadienio vakarais 7-tam kanale duodamose Lawrence Welk programose. Dabar jos ten nebedainuoja, turi savo TV programą.